

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การออกใบอนุญาตจัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด)

สำนักงานเทศบาลตำบล ข. ได้มีหนังสือถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) โดยมีรายละเอียดดังนี้

เนื่องด้วยสำนักงานเทศบาลตำบล ข. ได้รับคำขออนุญาตจัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) จากเอกชนผู้ประกอบการในพื้นที่เทศบาลตำบล ข. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ราย ซึ่งในการพิจารณาออกใบอนุญาตดังกล่าว เทศบาลตำบล ข. ได้ใช้หลักเกณฑ์และข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นแนวทางในการพิจารณา เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีเทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมกิจการตลาดเอกชนบังคับใช้ในเขตเทศบาลตำบล ข.

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากแผนที่สังเขปของสถานที่ตั้งของบริเวณตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) ที่จะขออนุญาตจัดตั้งประกอบกับการลงพื้นที่ตรวจสอบสถานที่จริงโดยเจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่าบริเวณที่จะขออนุญาตจัดตั้งตลาดอยู่ใกล้กับสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และมีระยะทางห่างจากสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ถึง ๑๐๐ เมตร ซึ่งตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวข้างต้น ข้อ ๕ กำหนดให้ที่ตั้งของตลาดต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตรจากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๕๙) จึงถือได้ว่าสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษตามข้อ ๕ ของกฎกระทรวงฯ

เทศบาลตำบล ข. จึงขอหารือกรณีดังต่อไปนี้

๑. สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงถือเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษตามข้อ ๕ ของกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่

๒. หากสถานที่ตั้งของตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) ซึ่งขอรับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดอยู่ห่างจากสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ถึง ๑๐๐ เมตร จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ และเทศบาลตำบลฯ อูเทนมี่อำนาจตามกฎหมายที่จะไม่อนุญาตให้เอกชนรายดังกล่าวจัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) ตามคำขอได้หรือไม่

๑. ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมาย

(๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตามความในมาตรา ๓๔^๒ บัญญัติให้ผู้ที่ต้องการจัดตั้งตลาดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มจัดตั้งตลาด รวมทั้งผู้ที่ได้รับอนุญาตหากต้องการเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ ๐๙๔๕.๐๔/๖๘๙ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขมีถึงนายกเทศมนตรีตำบล ข.

^๒ มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำมิได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาด ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน จึงจะสามารถดำเนินการได้ หากผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๕ ที่ตั้งของตลาดต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร จากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษของเสีย โรงเลี้ยงสัตว์ แหล่งโสโครก ที่กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย อันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย เว้นแต่จะมีวิธีการป้องกันซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

(๓) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ ให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามข้อ ๒ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้ง

(๒) ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานงานกับผู้หารือ และนำเสนอประเด็นข้อหารือดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๒-๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ แล้ว ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและมีความเห็น ดังนี้

ข้อหารือ ๑. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ถือเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษตามข้อ ๕ ของกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่

ความเห็น : สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นสถานที่ประกอบกิจการที่อาจก่อให้เกิดมลพิษซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในบริเวณใกล้เคียง เช่น น้ำทิ้งที่มีการปนเปื้อนของคราบน้ำมัน อันตรายจากการรั่วไหลของน้ำมันเชื้อเพลิง การระเบิด เป็นต้น ทำให้การประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมให้ปฏิบัติตามสุขลักษณะ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขมาตรฐานทางวิชาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงประกาศให้กิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๑๒(๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ประกอบกับประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ ดังนั้น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดมลพิษตามกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อหารือ ๒. หากสถานที่ตั้งของตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) ซึ่งขอรับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดอยู่ห่างจากสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงไม่ถึง ๑๐๐ เมตร จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ และเทศบาลตำบลท่าอุเทนมีอำนาจตามกฎหมายที่จะไม่อนุญาตให้เอกชนรายดังกล่าวจัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ (ตลาดนัด) ตามคำขอได้หรือไม่

ความเห็น : ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ที่ตั้งของตลาดต้องอยู่ห่างจากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร หากดำเนินการจัดตั้งตลาดที่มีระยะห่างจากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษไม่เป็นไปตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด ถือเป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงฯ ราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้ดำเนินการจัดตั้งตลาดดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ ได้มีบทบัญญัติยกเว้นไว้ “... เว้นแต่จะมีวิธีการป้องกันซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ให้ความเห็นชอบแล้ว” กล่าวคือ หากผู้จัดตั้งตลาดมีวิธีการหรือมาตรการ

^๓ มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ที่สามารถป้องกันปัญหาหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
ที่ผ่านความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุขแล้ว ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาอนุญาตให้
ดำเนินการจัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ ดังกล่าวได้ต่อไป

(นายสมชาย ตู่แก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการ
สาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

